

New Day in Medicine
Новый День в Медицине

NDM

TIBBIYOTDA YANGI KUN

Ilmiy referativ, marifiy-ma'naviy jurnal

AVICENNA-MED.UZ

ISSN 2181-712X.
EiSSN 2181-2187

10 (60) 2023

**Сопредседатели редакционной
коллегии:**

**Ш. Ж. ТЕШАЕВ,
А. Ш. РЕВИШВИЛИ**

Ред. коллегия:

М.И. АБДУЛЛАЕВ
А.А. АБДУМАЖИДОВ
А.Ш. АБДУМАЖИДОВ
Р.Б. АБДУЛЛАЕВ
Л.М. АБДУЛЛАЕВА
М.А. АБДУЛЛАЕВА
М.М. АКБАРОВ
Х.А. АКИЛОВ
М.М. АЛИЕВ
С.Ж. АМИНОВ
Ш.Э. АМОНОВ
Ш.М. АХМЕДОВ
Ю.М. АХМЕДОВ
С.М. АХМЕДОВА
Т.А. АСКАРОВ
М.А. АРТИКОВА
Ж.Б. БЕКНАЗАРОВ (главный редактор)
Е.А. БЕРДИЕВ
Б.Т. БУЗРУКОВ
Р.К. ДАДАБАЕВА
М.Н. ДАМИНОВА
К.А. ДЕХКОНОВ
Э.С. ДЖУМАБАЕВ
А.А. ДЖАЛИЛОВ
Н.Н. ЗОЛотова
А.Ш. ИНОЯТОВ
С. ИНДАМИНОВ
А.И. ИСКАНДАРОВ
А.С. ИЛЬЯСОВ
Э.Э. КОБИЛОВ
А.М. МАННАНОВ
Д.М. МУСАЕВА
Т.С. МУСАЕВ
Ф.Г. НАЗИРОВ
Н.А. НУРАЛИЕВА
Ф.С. ОРИПОВ
Б.Т. РАХИМОВ
Х.А. РАСУЛОВ
Ш.И. РУЗИЕВ
С.А. РУЗИБОВЕВ
С.А. ГАФФОРОВ
С.Т. ШАТМАНОВ (Кыргызстан)
Ж.Б. САТТАРОВ
Б.Б. САФОЕВ (отв. редактор)
И.А. САТИВАЛДИЕВА
Д.И. ТУКСАНОВА
М.М. ТАДЖИЕВ
А.Ж. ХАМРАЕВ
ХАСАНОВА Д.А.
А.М. ШАМСИЕВ
А.К. ШАДМАНОВ
Н.Ж. ЭРМАТОВ
Б.Б. ЕРГАШЕВ
Н.Ш. ЕРГАШЕВ
И.Р. ЮЛДАШЕВ
Д.Х. ЮЛДАШЕВА
А.С. ЮСУПОВ
М.Ш. ХАКИМОВ
Д.О. ИВАНОВ (Россия)
К.А. ЕГЕЗАРЯН (Россия)
DONG JINCHENG (Китай)
КУЗАКОВ В.Е. (Россия)
Я. МЕЙЕРНИК (Словакия)
В.А. МИТИШ (Россия)
В.И. ПРИМАКОВ (Беларусь)
О.В. ПЕШИКОВ (Россия)
А.А. ПОТАПОВ (Россия)
А.А. ТЕПЛОВ (Россия)
Т.Ш. ШАРМАНОВ (Казахстан)
А.А. ЩЕГОЛОВ (Россия)
Prof. Dr. KURBANHAN
MUSLUMOV (Azerbaijan) Prof. Dr.
DENIZ UYAK (Germany)

**ТИББИЁТДА ЯНГИ КУН
НОВЫЙ ДЕНЬ В МЕДИЦИНЕ
NEW DAY IN MEDICINE**

*Илмий-рефератив, маънавий-маърифий журнал
Научно-реферативный,
духовно-просветительский журнал*

УЧРЕДИТЕЛИ:

**БУХАРСКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ
МЕДИЦИНСКИЙ ИНСТИТУТ
ООО «ТИББИЁТДА ЯНГИ КУН»**

Национальный медицинский
исследовательский центр хирургии имени
А.В. Вишневского является генеральным
научно-практическим
консультантом редакции

Журнал был включен в список журнальных
изданий, рецензируемых Высшей
Аттестационной Комиссией
Республики Узбекистан
(Протокол № 201/03 от 30.12.2013 г.)

РЕДАКЦИОННЫЙ СОВЕТ:

М.М. АБДУРАХМАНОВ (Бухара)
Г.Ж. ЖАРЫЛКАСЫНОВА (Бухара)
А.Ш. ИНОЯТОВ (Ташкент)
Г.А. ИХТИЁРОВА (Бухара)
Ш.И. КАРИМОВ (Ташкент)
У.К. КАЮМОВ (Тошкент)
Ш.И. НАВРУЗОВА (Бухара)
А.А. НОСИРОВ (Ташкент)
А.Р. ОБЛОКУЛОВ (Бухара)
Б.Т. ОДИЛОВА (Ташкент)
Ш.Т. УРАКОВ (Бухара)

10 (60)

2023

октябрь

www.bsmi.uz
https://newdaymedicine.com E:
ndmuz@mail.ru
Тел: +99890 8061882

Received: 10.09.2023, Accepted: 20.09.2023, Published: 10.10.2023.

UO'K 615.22

KURGLISIN PREPARATINING STRESS HOLATINI BAHOLASHDA INDIVIDUAL PARAMETRLARGA EGA EKSPERIMENTAL HAYVONLARNING TIPOLOGIYASINI O'RGANISH

Kosimova Dilnoza Sayotovna <https://orcid.org/0009-0004-2700-6805>

Abu Ali ibn Sino nomidagi Buxoro davlat tibbiyot instituti, O'zbekiston, Buxoro, st. A. Navoiy. 1
Tel: +998 (65) 223-00-50 e-mail: info@bsmi.uz

✓ Rezyume

Bugungi kunga kelib, stress tirik organizmlarning deyarli barcha a'zolari va tizimlarining faoliyatini buzishi ko'rsatilgan. Noqulay ekologik omillarning kuchayishi, ijtimoiy keskinlikning kuchayishi, tabiiy va gumanitar ofatlar soni, dunyoda sodir bo'layotgan pandemiya va buning natijasida organizmdagi stress darajasining oshishi organizmning stressning kuchayishi darajasiga fiziologik javobini to'g'rilash, uning oqibatlarini davolashda yangi yondashuvlarni ishlab chiqish uchun adaptiv xulq-atvor asosidagi fiziologik va neyrokimyoviy jarayonlar. Stress, birinchi navbatda, asab tizimining faoliyati va vosita faoliyatiga ta'sir qiladi.

Kalit so'zlar: MNS-Markaziy nerv sistemasi, YFT- yangi farmatsevtik tarkib, BK-biokimyoviy ko'rsatkichlar, TH-tajriba hayvonlari, HYD- hissiylik yuqori daraja, HPD- hissiylik past daraja.

ИЗУЧЕНИЕ ТИПОЛОГИИ ЭКСПЕРИМЕНТАЛЬНЫХ ЖИВОТНЫХ С ИНДИВИДУАЛЬНЫМИ ПАРАМЕТРАМИ ПРИ ОЦЕНКЕ СТРЕССОВОГО СОСТОЯНИЯ ПРЕПАРАТА КУРГЛИЦИН

Косимова Дилноза Саётовна <https://orcid.org/0009-0004-2700-6805>

Бухарский государственный медицинский институт имени Абу Али ибн Сины, Узбекистан,
г. Бухара, ул. А. Навои. 1 Тел: +998 (65) 223-00-50 e-mail: info@bsmi.uz

✓ Резюме

На сегодняшний день доказано, что стресс нарушает работу практически всех органов и систем живых организмов. Увеличение неблагоприятных факторов внешней среды, рост социальной напряженности, количества природных и гуманитарных катастроф, происходящих в мире пандемий и, как следствие, повышение уровня стресса в организме, адаптивное поведение по коррекции физиологических реагирования организма на повышенный уровень стресса, разработать новые подходы к лечению его последствий - физиологических и нейрохимических процессов, основанных на поведении. Стресс в первую очередь влияет на деятельность нервной системы и двигательную активность.

Ключевые слова: МНС-ЦНС, YFT- новая фармацевтическая композиция, BK- биохимические показатели, ТГ-экспериментальные животные, HYD-высокая чувствительность, HPD-низкая чувствительность.

STUDY OF THE TYPOLOGY OF EXPERIMENTAL ANIMALS WITH INDIVIDUAL PARAMETERS WHEN ASSESSING THE STRESS STATE OF THE DRUG KURGLYCIN

Kosimova D.S.

Bukhara State Medical Institute named after Abu Ali ibn Sina Uzbekistan Bukhara, A.Navoi st. 1
Tel: +998(65) 223-00-50 e-mail: info@bsmi.uz

✓ **Resume**

Today it has been proven that stress disrupts the functioning of almost all organs and systems of living organisms. An increase in unfavorable environmental factors, an increase in social tension, the number of natural and humanitarian disasters occurring in the world of pandemics and, as a result, an increase in the level of stress in the body, adaptive behavior to correct the physiological response of the body to an increased level of stress, to develop new approaches to the treatment of its consequences - physiological and neurochemical processes based on behavior. Stress primarily affects the functioning of the nervous system and motor activity.

Key words: MNS-Central Nervous System, YFT- new pharmaceutical composition, BK-biochemical indicators, TH-experimental animals, HYD- high sensitivity, HPD- low sensitivity.

Dolzarbligi

Stress, travma, kuchli jismoniy zo'riqish ostida qondagi sink darajasi pasayganligi aniqlandi. Rux tanqisligi rivojlanayotgan mamlakatlarda kasallikning asosiy 10 ta xavf omillaridan biri va global miqyosda 20 ta xavf omillaridan biridir [1]. Qon zardobida kortikosteron kontsentratsiyasi sink tanqisligi bo'lgan hayvonlar guruhlarida bo'lgani kabi 33-53 baravar ko'payadi [1]. Sink inson tanasida temirdan keyin ikkinchi eng keng tarqalgan iz element hisoblanadi. U 2700 dan ortiq fermentlarning tarkibiy qismidir [2]. Ushbu fermentlarning taxminan 70% da sink katalitik funktsiyani bajaradi. Bundan tashqari, u oqsillar tuzilishiga kiradi, substrat yoki fermentativ faollik regulyatori sifatida ishlaydi [3].

Ekspereperimental ilmiy tadqiqot maqsadi:

2-6 soatlik kunlik qo'llab-quvvatlash va orqa oyoq-qo'llarni mahkamlashdan keyin kalamushlarning xatti-harakati (oq erkak kalamushlar) va motor neyron hujayra jismlari hajmidagi o'zgarishlarni solishtirishga to'g'ri keldi. Bir hafta 7 kunlik yuklab olishdan keyin o'qish Tajribalar katta yoshli erkakda o'tkazildi

180 ± 200 g og'irlikdagi oq kalamushlar uch guruhga bo'lingan. "Nazorat" guruhlariga bo'lingan

Rotaro usuli bo'yicha "faol" va "passiv" orqa oyoq-qo'llarni 14 kun davomida to'xtatib turish Oyog'iga tosh bog'lab guruhlariga bo'ldik suv"Qayta moslashish 14 kun" 2 soatdan 6 soatgacha 14 kunlik tajribadan so'ng, kalamushlar 14 kun va normal holatda 21 kun davomida rux-kurkumin-glisin-saqlovchi preparat bilan tezda qilinadi.

ikki-uch hafta davomida oshqozon naychasi orqali sharoitlar. Kalamushlarning umumiy maydonining o'rtacha qiymatlari oq urg'ochi va oq erkak kalamushlardagi moddaning 21 kunlik guruhi va egallagan maydoni kamayadi. Neyromotor stress bilan davolangan kalamushlar 21 kunlik guruhga qaraganda yuqori chidamlilik ko'rsatdi.

Neyromotor stressga duchor bo'lgan kalamushlar 14 kunlik tayyorgarlikda "14 kunlik qayta iqlimlashtirilgan" kalamushlarda, oq erkaklar va oq urg'ochilar, moddaning umumiy maydoni va maydoni avvalgidek qoldi 14 kundan keyin "oq erkak" kalamushlar va "katta" va "orta" motor neyronlarining tana o'lchamlari o'sish tomon siljidi. Aniqlangan strukturaviy va farmakologik tuzatish sifatida xulq-atvorning buzilishi, neyroprotektiv va endotelioprotektivli mahalliy preparatlar xossalari, saqlovchi sink kurkumin glisin ishlatilgan. Ushbu asosiy natijalar ochiladi

klirik tadqiqotlar uchun yangi istiqbollari. Immun hujayra o'sish omillari bo'lgan neyrotrofinlar va keyingi atrofiyani oldini olishni taklif qildi. "Stressdan himoya qiluvchi vosita sifatida glitsin, rux va kurkuminni o'z ichiga olgan kompleks preparatni qo'llash samaradorligini baholash" "Kurglisin" shartli nomi ostida yangi eksperimental moddaning stressdan himoya ta'sirini o'rganish bo'yicha eksperimental ma'lumotlarni taqdim etadi quyidagi tarkibi:

Materiallar va usullar

1 g vaznga stressni farmakokoreksiya qilish uchun o'rganilgan kompozitsiyada 0,12 g rux, 0,68 g curcumin, 0,14 g glitsin mavjud.

Tajribalar og'irligi 180-250 g bo'lgan 500 ta oq kalamushda o'tkazildi. Hayvonlar suv va oziq-ovqatdan erkin foydalanish mumkin bo'lgan standart vivarium sharoitida saqlangan. Ishni bajarishda hayvonlar tajribasining tamoyillari va Xelsinki deklaratsiyasining asosiy qoidalari kuzatildi. Tadqiqot ishi eksperimental yoki boshqa ilmiy maqsadlarda foydalaniladigan umurtqali hayvonlarni himoya qilish bo'yicha muvofiq amalga oshirildi. Eksperimental qismda olingan natijalarni statistik qayta

ishlashning qo'llaniladigan usuliga muvofiq laboratoriya hayvonlarining minimal ruxsat etilgan soni ishlatilgan.

Natijalar va tahlillar

Qo'zg'uvchanlik faoliyati MNS qo'zg'alish jarayonlarining kattaligini aks ettiradi. Shunday qilib, kalamushlarning stressga reaksiyasi ularning asab tizimining qo'zg'aluvchanlik darajasi bilan aniqlandi. Hissiy barqarorlik stressga javob turini belgilovchi eng muhim omil edi. Bu ma'lum bir vaziyatda zarur bo'lgan hissiy qo'zg'alish darajasini shakllantirishni nazarda tutgan. Optimal hissiy barqarorlik darajasiga ega hayvonlarda adekvat javob reaksiyasi tez-tez shakllangan.

Hayvonlarning xatti-harakatlarining dastlabki turi ularning keyingi stress omillariga nisbatan sezgirligini belgilaydi. In Laboratoriya kalamushlarining ko'p komponentli stressga javobining individual-tipologik xususiyatlari Biomeditsinaning zamonaviy masalalari. Dastlab faol qidiruv turiga ega kalamushlar stressga eng chidamli bo'lib chiqdi. Asab tizimi qanchalik kam reaktiv bo'lsa, tajriba hayvonlarining zardobida kortikosteron darajasining pasayishi shunchalik aniq bo'ldi.

3-bob bo'yicha xulosa.

Immobilizatsiya stressi - bu o'tkir stressli vaziyatning an'anaviy modeli bo'lib, unda harakatni cheklashdan tashqari, tahdidli vaziyatdan qochishning iloji yo'qligi bilan bog'liq aniq hissiy komponent ham mavjud. Har xil davomiylkdagi immobilizatsiyani qo'llash turli xil kuchlarning stress omillari ta'sirida tanadagi o'zgarishlarni baholashga imkon beradi. Stress reaksiyasining biologik belgilari qon plazmasidagi, shuningdek, miya omurilik suyuqligi, siydik, soch, jun, katekolaminlar (CA), adrenokortikotropik gormon (ACTH) va kortizol darajasining oshishi, simpatoadrenal (SAS) faollashishi bilan bog'liq va gipotalamus-gipofiz-adrenal (GGNS) tizimlari.

Bizning tadqiqotlarimizda, ikkala o'rganilgan guruhning kalamushlarida immobilizatsiya stressidan so'ng, kortizol darajasi nazorat bilan solishtirganda o'rtacha 10-11% ga oshdi. Emotsionallik darajasi past bo'lgan hayvonlarda (LUE), uzoq vaqt immobilizatsiyasi bo'lgan hayvonlarda, buzilmagan hayvonlar bilan solishtirganda, qonning biokimyoviy ko'rsatkichlari ALT (11% ga), AST (3,6 marta), LDH (19% ga) va xolesterin darajasi (47%) va glyukoza (52% ga) va ishqoriy fosfataza darajasi kabi parametrlar 24% ga oshdi. Emotsionallik darajasi yuqori (HUE) bo'lgan hayvonlarda ALT 34% ga, AST esa 2,5 martaga, glyukoza darajasi 65% ga, ishqoriy fosfataza 26% ga, LDH 83% ga kamaydi. Ikkala guruhda ham xolesterin darajasi mos ravishda 47% va 26% ga oshishi kutilgan edi. Kreatinin va umumiy protein darajasidagi o'zgarishlar sezilarli emas edi.

Biz olingan ma'lumotlardan xulosa qilishimiz mumkinki, kalamushlarda immobilizatsiya stressi mikrosirkulyatsiya va jigar metabolizmining buzilishiga, xolestazga olib keladi, bu birinchi navbatda jigar fermentlarini inhibe qilishda, glikoliz jarayonining buzilishida, glyukoza va yog'larni iste'mol qilishning ko'payishida namoyon bo'ladi. tana va hujayra membranalarining shikastlanishi. Bu jarayonlar hayvonlarning hissiy labilligiga qarab o'zgaradi, eng katta tebranishlar LDH, gidroksidi fosfataza va xolesterin darajasida kuzatiladi.

Stressdan oldin va keyin turli darajadagi emotsionallik darajasi bo'lgan kalamushlarda (N = 6, p)

Guruh	5 daqiqa ichida aylanishlar soni. (M + m)	
	Buzilmagan	Stress
ЭЮД	26,33 ± 0,80	25,16 ± 0,75
ЭПД	19,66 ± 0,88	18,33 ± 0,80

Ikkala jinsdagi sichqonlarda turli dozalarda kompozitsiyaning o'tkir toksikligini o'rganishda, kompozitsiyani 250 va 500 mg / kg nisbatan past dozalarda olgan sichqonlar moddaga salbiy reaksiya ko'rsatmadi. Tarkibi 750 mg / kg va 1000 mg / kg nisbatan yuqori dozalarda qo'llanilganda, sichqonlar harakatchanlikning sezilarli darajada pasayishi, ularni bir joyda guruhlash kabi alomatlarini ko'rsatdi. Bu o'zgarishlar o'rtacha 45-50 daqiqadan so'ng yo'qola boshladi. kirishdan keyin. Guruhlarning hech birida sinov moddasini og'iz orqali yuborish natijasida o'lim holatlari kuzatilmadi, shuning uchun ularning LD50 ni aniqlash mumkin emas edi. O'rganilgan hayvonlar ochiq maydonda harakatchanlik

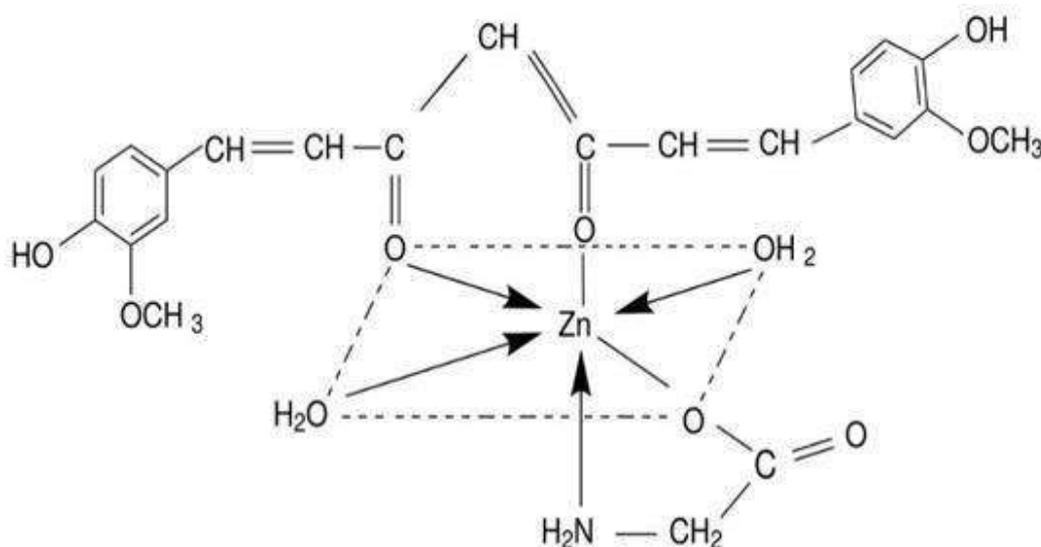
va xavotirning namoyon bo'lishiga ko'ra guruhlarga bo'lingan. Harakat faolligi yuqori, o'rta va past darajadagi hayvonlarning uchta guruhi qabul qilindi (1-jadval). Tajribaga HYD va HPD bo'lgan hayvonlar olindi.

Ekspirimental kalamushlarning ochiq maydondagi jismoniy faoliyati.

Guruh	Kesilgan kvadratlar soni	Markazda o'tkazgan vaqt, sek	Ichak harakatining soni	Siydik chiqarishlar soni	Tuklarning soni	harakati
Kam jismoniy faollik	6.09±0.33	9.6±1.6	2.35±0.15	1.30±0.12	1.8±0.33	3.16±0.30
O'rtacha jismoniy faollik	14.97±0.44	5.77±1.14	3.13±0.20	1.29±0.15	2.64±0.43	2.87±0.23
Yuqori jismoniy faollik	29.23±0.91	6.10±0.69	3.3±0.19	1±0.1	3.0±0.27	2.91±0.25

Yuqori jismoniy faollik guruhida eng ko'p kesishgan kvadratchalar, kamroq siyish va ko'proq qizg'in tadqiqot harakati mavjud edi. Bu guruhdagi ijtimoiy aloqalar darajasi ham ancha yuqori edi. Shuning uchun, biz ushbu guruhga nisbatan past darajadagi hissiylik va xavotirlik bilan ajralib turadi deb taxmin qilishimiz mumkin. O'rtacha jismoniy faollikka ega bo'lgan guruhda yuqori jismoniy faollikka ega bo'lgan guruhga qaraganda 2 baravar kamroq kesishgan kvadratchalar mavjud edi. Kam jismoniy faollik guruhida eng kam kesishgan kvadratchalar va vertikal harakati mavjud edi.

Immobilizatsiya stressi ostida tajriba hayvonlarida o'rganilayotgan kompozitsiyaning kortizol darajasiga ta'siri.

komponentlarning quyidagi nisbati bilan, % :

sink - 12,04

curcumin - 67,68

glitsin - 13,65

suv - 6,63

3% suspenziya shaklida 5 ml / kg tana vazniga og'iz orqali yuborilgan . Suspenziya 1 g moddani 30 ml tozalangan suvda eritib olingan.

O'tkir toksiklik Kurglitsin 18-23 g og'irlikdagi har ikki jinsdagi 30 ta laboratoriya sichqonlarida o'rganildi. Ushbu tajribalar seriyasida sichqonlarning holati moddaning kiritilishidan keyin 2 hafta davomida kuzatildi.

immobilizatsiya stressi

Stress standart yoqalar yordamida kalamushlarning orqa tomonida immobilizatsiyasi (15 soat) orqali modellashtirilgan. Bunday fiksatsiya bilan immobilizatsiyalangan oyoq-qo'llarda qon oqimining buzilishi yo'q edi. Stressdan oldin kalamushlar 16 soat davomida ro'za tutdilar, ammo suvdan erkin foydalanishlari mumkin edi. Nazorat guruhiga buzilmagan hayvonlar kiradi.

Stressdan oldin va keyin qon olindi va hayvonlarning metabolik parametrlari aniqlandi.

Ochiq maydon usuli

Stressga prognostik qarshilikni aniqlash uchun hayvonlar ochiq maydon usuli bilan bir xil o'lchamdagi oq, kulrang va qora arenalarda, standart yoritish sharoitida 5 daqiqa davomida ketma-ket sinovdan o'tkazildi.

Uskunalar. 40 sm balandlikdagi plastmassa devorlari bo'lgan katta to'rtburchaklar kamera (100 × 100 sm) Zamin oq plastmassadan yasalgan varaq bo'lib, uning ustiga qora bo'yoq bilan panjara qo'llaniladi, maydonni 25 (5 × 5) teng kvadratlarga bo'linadi. Yoritish maydon markazidan 150 sm balandlikda joylashgan 50 Vt chiroq bilan ta'minlanadi. Kalamush kameraning burchagiga joylashtiriladi va uning xatti-harakati 5 daqiqa davomida kuzatiladi. Hayvon ikkala old panjasi bilan yangi kvadratga kirishi bilanoq, u ro'yxatga olinadi. 16 ta tashqi kvadratga (devorlarga ulashgan) tashriflar soni 9 ta ichki kvadratga tashriflar sonidan alohida qayd etiladi. Tashqi va ichki kvadratlarga tashriflar sonini alohida hisoblash 1 daqiqalik interval bilan amalga oshiriladi. Tadqiqotdan 5 daqiqa o'tgach, hayvon qafasga qaytariladi.

Stressga chidamli kalamushlarning xulq-atvor xususiyatlari: harakat boshlanishining yashirin davri - 3 s dan oshmaydi, maydon markaziga kirish vaqti - 15 s dan ortiq emas, gorizontaal faollik - 80 dan ortiq kesishgan sektorlar, vertikal faollik. - 10 dan ortiq tokchalar, parvarishlash - 10 s dan ortiq, tadqiqot faoliyati - chuqurlarga 5 dan ortiq tashriflar, vegetativ balans ko'rsatkichi - 1 bolusdan ko'p emas. Stressli beqaror kalamushlarning xulq-atvor xususiyatlari: harakat boshlanishining yashirin davri - 10 s dan ortiq va markazga chiqish - 70 s dan ortiq, gorizontaal faollik - 40 tagacha kesishgan sektorlar, vertikal faollik - 8 tadan ko'p emas, yo'q. dala markazidagi tokchalar), qidiruv faoliyati - chuqurchalarga 2 martagacha tashrif buyurish, vegetativ muvozanat ko'rsatkichi 2 bolusdan ortiq.

Xulosa

1. O'rganilayotgan kompozitsiyani 14 va 21 kunlik qo'llash buyrak usti bezlari po'stlog'idagi stress reaksiyasining borishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi, glyukokortikoid ishlab chiqaruvchi hujayralarning sekretor faolligini barqarorlashtiradi va kortizol darajasini ikkalasida ham nazoratga yaqin darajaga tushiradi. guruhlar.

2. Kalamushlarda immobilizatsiya stressi mikrosirkulyatsiya va jigar metabolizm jarayonlarining buzilishiga, xolestazga olib keladi, bu birinchi navbatda ma'lum fermentlar faolligini inhiye qilishda, glikoliz jarayonining buzilishida, organizm tomonidan glyukoza va yog'larni iste'mol qilishning ko'payishi va zararlanishida namoyon bo'ladi. hujayra membranalari

3. Biokimyoviy ko'rsatkichlarning o'zgarishiga ko'ra, o'rganilayotgan tarkib va glitsin ta'sirida stressdan keyin tiklanish jarayonlari yuqori emotsionallik darajasiga ega bo'lgan stressli hayvonlarda intensivroq sodir bo'ladi.

4. O'rganilayotgan kompozitsiya va glitsinning ta'sirini taqqoslash, emotsionallik darajasi past bo'lgan hayvonlar organizmidagi metabolik jarayonlarga har xil turdagi stress yuklari ostida kompozitsiyaning yanada ijobiy ta'sirini ko'rsatadi.

Manfaatlar to'qnashuvi.

Mualliflar manfaatlar to'qnashuvi yoki joriy tadqiqot uchun maxsus mablag' ajratilishini e'lon qilmaydi.

ADABIYOTLAR RO'YXATI:

1. Datson N.A., van den Oever J.M., Korobko O.B. va boshqalar. Surunkali stressning oldingi tarixi erkak kalamush hipokampusining tishli girus hududida glyukokortikoid chaqiruviga transkripsiyaviy javobni o'zgartiradi // Endokrinologiya. 2013;154(9):3261-3272.

2. Dinstel R.R., Cascio J., Koukel S. Alyaskaning yovvoyi mevalaridagi antioksidant darajasi: yuqori, yuqori va eng yuqori // Int. J. Sirkumpolyar salomatlik. 2013;(72).
3. Gizinger Oksana Anatolyevna, Xisamova Anna Aleksandrovna Kurkumin jismoniy zo'riqish paytida oksidlanish va immunitet buzilishlarini tuzatishda // Oziqlanish muammolari. 2021;1(533):65-73.
4. Guilbert J.J. Jahon sog'liqni saqlash hisoboti 2002 - xavflarni kamaytirish, sog'lom hayotni targ'ib qilish. ta'lim. // Salomatlik (Abingdon) 2003;16:230.
5. Hashizume O., Ohnishi S., Mito T. va boshqalar. Yadroviy kodlangan GCAT va SHMT2 genlarining epigenetik regulyatsiyasi insonning yoshiga bog'liq mitoxondrial nafas olish nuqsonlarini keltirib chiqaradi. // Sci Rep. 2015;5:10434.
6. Hosea H.J., Rector E.S., Taylor C.G. Dietary repletion can replenish reduced T cell subset numbers and lymphoid organ weight in zinc-deficient and energy-restricted rats. // Br. J. Nutr. 2004;91:741-747.
7. Sayotovna K.D. The Effect of Stress on the Body of Animals // Central Asian Journal of Medical and Natural Science. 2022;3(1):164-171.
8. Косимова Д.С. О моделях экспериментального развития СД2 // Современные инновации. 2020;4(38):13-14
9. Dinstel R.R., Cascio J., Koukel S. The antioxidant level of Alaska's wild berries: high, higher and highest // Int. J. Circumpolar Health. 2013;72.
10. D.S. Kosimova, A.U. Adashev. Directions to increase productivity competitiveness in industrial enterprises // Economics and Innovative Technologies. 2019;2:17-23.
11. Olimova Aziza Zokirovna. Частота Встречаемости Миомы Матки У Женщин В Репродуктивном Возрасте. // Journal of advanced research and stability (JARS). 2021;1(6):551-556.
12. Grigoriadis S., Robinson G.E. Depressiyadagi gender muammolari. // Klinik psixiatriya yilnomalari: Amerika Klinik Psixiatrlar Akademiyasining rasmiy jurnali. 2007; 19(4):247-55. Epub 2007/12/07. [[PubMed](#)] [[Google Scholar](#)]
13. Hankin B.L., Abramson L.Y., Moffitt T.E., Silva P.A., McGee R., Angell K.E. O'smirlikdan yoshligacha bo'lgan depressiyaning rivojlanishi: 10 yillik bo'ylama tadqiqotda paydo bo'ladigan gender farqlari. // Anormal psixologiya jurnali. 1998 yil; 107(1):128-40. Epub 1998-03-20. [[PubMed](#)] [[Google Scholar](#)]
14. Verkuil B., Brosschot J.F., Marques A.H., Kampschroer K., Sternberg E.M., Thayer J.F. Kundalik qayg'uning 24 soatlik yurak urish tezligining o'zgaruvchanligiga ta'sirida gender farqlari. // Psixofiziologiya. 2015;52(12):1682-8. Epub 2015/09/05. 10.1111/psyp.12541 [[PMC bepul maqola](#)] [[PubMed](#)] [[CrossRef](#)] [[Google Scholar](#)]
15. López R., Poy R., Segarra P., Esteller À., Fonfría A., Ribes P. va boshqalar. Xarakterli tashvishning kardiyak mudofaa reaksiyasiga jinsga xos ta'siri. // Shaxsiyat va individual farqlar. 2016; 96:243-7. [[Google olimi](#)]

Qabul qilingan sana 10.09.2023